

The Torah of Foraging

Source Sheet by Sydney Switzer

Exodus 16:13-18

(13) In the evening quail appeared and covered the camp; in the morning there was a fall of dew about the camp. (14) When the fall of dew lifted, there, over the surface of the wilderness, lay a fine and flaky substance, as fine as frost on the ground. (15) When the Israelites saw it, they said to one another, “What is it?”—for they did not know what it was. And Moses said to them, “That is the bread which ה' has given you to eat. (16) This is what ה' has commanded: Each household shall gather as much as it requires to eat—an *omer* to a person for as many of you as there are; each household shall fetch according to those in its tent.” (17) The Israelites did so, some gathering much, some little. (18) But when they measured it by the *omer*, anyone who had gathered much had no excess, and anyone who had gathered little had no deficiency: each household had gathered as much as it needed to eat.

Numbers 11:5-8

(5) We remember the fish that we used to eat free in Egypt, the cucumbers, the melons, the leeks, the onions, and the garlic. (6) Now our gullets are shriveled. There is nothing at all! Nothing but this manna to look to!” (7) Now the manna was like coriander seed, and in color it was like bdellium. (8) The people would go about and gather it, grind it between millstones or pound it in a mortar, boil it

שמות ט"ז:י"ג-י"ח

(יג) וַיְהִי בָעֶרֶב וַתַּעַל הַשָּׁלֹו וַתִּכָּס אֶת־הַמַּחֲנֶה וּבבֹקֶר הָיְתָה שִׁכְבַּת הַטֹּל סָבִיב לַמַּחֲנֶה: (יד) וַתַּעַל שִׁכְבַּת הַטֹּל וְהָיָה עַל־פְּנֵי הַמִּדְבָּר דֶּק מַחֲסָפִס דֶּק כִּכְפֹּר עַל־הָאָרֶץ: (טו) וַיֵּרְאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־אָחִיו מִן הוּא כִּי לֹא יָדְעוּ מַה־הוּא וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֲלֵהֶם הוּא הַלֶּחֶם אֲשֶׁר נָתַן ה' לָכֶם לֹא־כֹלֶה: (טז) זֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר צִוָּה ה' לִקְטוֹן מִמֶּנּוּ אִישׁ לְפִי אֲכָלוֹ עֹמֶר לַגִּלְגֹּלֶת מִסֹּפֶר נַפְשֹׁתֵיכֶם אִישׁ לְאִשְׁרֵי בָאֵהָלוֹ תִקְחוּ: (יז) וַיַּעֲשׂוּ־כֵן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּלְקְטוּ הַמֶּרֶבֶה וְהַמְּעַיֵט: (יח) וַיִּמְדּוּ בַעֲמֹר וְלֹא הָעֲדִיף הַמֶּרֶבֶה וְהַמְּעַיֵט לֹא הִחֲסִיר אִישׁ לְפִי־אֲכָלוֹ לִקְטוֹ:

במדבר י"א:ה'-ח'

(ה) זָכַרְנוּ אֶת־הַדָּגָה אֲשֶׁר־נֹאכַל בַּמִּצְרַיִם חֲנָם אֶת הַקִּשְׁאִים וְאֶת הָאֲבִטֹחִים וְאֶת־הַחֲצִיר וְאֶת־הַבִּצְלִים וְאֶת־הַשּׁוּמִיִּם: (ו) וְעַתָּה נַפְשֵׁנוּ יִבֶּשֶׁה אֵין כָּל בְּלִתִּי אֶל־הַמֶּן עֵינֵינוּ: (ז) וְהַמֶּן כְּזֶרַע־גֹּד הוּא וְעֵינֵנוּ כְּעֵין הַבְּדֹלַח: (ח) שָׁטוּ הָעָם וּלְקָטוּ וּטְחָנוּ בִּרְחִים אֹדְכּוּ בַמִּדְבָּה וּבְשָׁלוֹ בַפְּרוֹר וַעֲשׂוּ אֹתוֹ עֲגוֹת

in a pot, and make it into cakes. It tasted like rich cream.

Deuteronomy 8:7-9

(7) For your God ה' is bringing you into a good land, a land with streams and springs and fountains issuing from plain and hill; (8) a land of wheat and barley, of vines, figs, and pomegranates, a land of olive trees and honey; (9) a land where you may eat food without stint, where you will lack nothing; a land whose rocks are iron and from whose hills you can mine copper.

Deuteronomy 8:3

(3) [God] subjected you to the hardship of hunger and then gave you manna to eat, which neither you nor your ancestors had ever known, in order to teach you that a human being does not live on bread alone, but that one may live on anything that ה' decrees.

Kitzur Shulchan Arukh 52:7

Inferior kinds of fruit that grow on brambles and thorn-bushes or on other trees which grow wild and are not planted, such as wild apples and the like, which when raw are not fit to eat, [then] even if they are cooked or fried in honey and sugar and made edible, you should recite *Shehakol* over them. But hazel nuts, although they grow [wild] in the forest, are considered superior articles of food and you should recite *Borei peri ha'eitz* over them.

וְהָיָה טַעְמוֹ כְּטַעַם לֶשֶׁד הַשָּׁמֶן:

דברים ח' ז'-ט'

(ז) כִּי ה' אֱלֹהֶיךָ מְבִיאֲךָ אֶל-אֶרֶץ טוֹבָה אֶרֶץ נָחֳלִי מַיִם עֵינַת וְתַהֲמַת יְצָאִים בְּבִקְעָה וּבְהָרִים: (ח) אֶרֶץ חֹטֶה וּשְׁעָרָה וְגִפֶּן וְתַאנֶּה וְרִמּוֹן אֶרֶץ-זֵית שֶׁמֶן וְדָבָשׁ: (ט) אֶרֶץ אֲשֶׁר לֹא בְמִסְכָּנָתָהּ תֹאכַל-בָּהּ לֶחֶם לֹא-תַחֲסֹר כָּל בָּהּ אֶרֶץ אֲשֶׁר אֲבִנֶיהָ בְּרֹזֶל וּמַהֲרָרֶיהָ תַחְצֹב נְחֹשֶׁת:

דברים ח' ג'

(ג) וַיַּעֲנֶךָ וַיִּרְעַבְךָ וַיֹּאכֶלְךָ אֶת-הַמָּן אֲשֶׁר לֹא-יָדַעְתָּ וְלֹא יָדְעוּן אֲבֹתֶיךָ לְמַעַן הוֹדִיעֶךָ כִּי לֹא עַל-הַלֶּחֶם לִבְדּוֹ יַחְיֶה הָאָדָם כִּי עַל-כָּל-מוֹצֵא פִי-ה' יַחְיֶה הָאָדָם:

קיצור שלחן ערוך נ"ב:ז'

מיני פירות הגרועים, הגדלים על אטדים וקוצים או בשאר אילנות שיצאו מאליהן ולא נטעו להו אנשי, כמו תפוחי יער וכדומה, שפשטם חזין אינן ראויין לאכילה, אף על פי שבשולן או טגנו בדבש וסכר והן ראויין לאכילה, אין מברכין עליהן אלא ששהכל. אבל לוזין (האזעלנוס) אף על פי שגדלים ביער, חשובים הם, ומברכין עליהם בורא פרי העץ (ר"ג).